

De boeren vinden m.i. terecht dat andere sectoren ook fors hun uitstoot moeten verminderen. Ook 50%. Maar wat doen andere sectoren van onze samenleving.

De luchtvaart.

Inderdaad 12% minder vluchten, maar omdat het korte vluchten betreft is de uitstoot maar een paar procent minder. Schrap zoveel vluchten dat de uitstoot halveert, net als bij de boeren. De uitstoot is ca. 0.3 gram NO_x/km per passagier, bijna 2x dat van de auto en de trein. Vrachtluchtvaart is zo bespottelijk goedkoop dat heel veel door de lucht gaat wat helemaal niet nodig is. Ook 50% inleveren!

Het goederen transport over de weg

Voor 2030 halve uitstoot van NO_x. Dat kan door nu Euro 4-vrachtauto's en oudere types van de weg te halen en per 2025 ook Euro 5-vrachtauto's te verbieden. Na 2030 worden alleen nog vrachtauto's op waterstof verkocht. Stimuleer fiscaal transport over het spoor. Als de consument zich beperkt tot de alleen echt noodzakelijke spullen die bovendien duurzaam (o.a. repareerbaar) zijn dan scheelt dat heel veel wegtransport.

De industriesector, het oogappeltje van onze regering

De buitenwettelijke privileges (rechtstaat ondermijnend gedoogbeleid) van de industrie moeten snel op de schop. 50% inleveren voor 2030.

De consument

- bleef zijn/haar kilometers draaien in de auto die elk decennium groter en zwaarder werd (gevaarlijker voor wandelaars en fietsers) en dus meer uitstoot dan strikt noodzakelijk. De accijnsverlaging is natuurlijk een stimulans om maar te blijven tanken. Benzine moet zo duur worden dat de mensen alleen de auto gebruiken als het echt niet anders kan. Weliswaar geeft een moderne benzinemotor 5x minder NO_x dan een moderne diesel. Electriche auto's geven indirect meer uitstoot in het fabricageproces dan benzineauto's. Maar het blijft altijd waar dat elke niet-gereden km altijd winst is voor klimaat en biodiversiteit.

- Ook bleef hij zijn vliegvakanties houden waarbij de NO_x uitstoot in een paar uur enorm is (de N₂ van de lucht wordt geoxideerd).

- En tenslotte, hij bleef als een "carnivoor zijn vlees vreten". De jacht is al een paar duizend jaar vervangen door zgn. humane fok- en slachtpraktijken. De consument ziet het bloed niet vloeien en het dierenleed ook niet meer. De enige oplossing is het vleeseten af te zweren. Als het gebruik van zuivelproducten ook stopt, dan reduceert de 46% uitstoot van de veeteelt (alle dieren) tot vrijwel nul. Vegetariërs en veganisten (ook geen zuivel) leven gezonder en hebben i.h.a. minder last van kwalen.

Kortom, de uitstoot van broeikasgassen, stikstof, (ultra)fijnstof lijkt de Nederlandse consument een zorg te zijn; hij past immers zijn gedrag niet aan. Maar toch mogen we niet generaliseren; het is vooral modaal-plus - mondiaal- die zich schuldig maakt aan het verpesten van de biodiversiteit en het opwarmen van de aarde. Maar gelukkig zijn er ook die wel wat gedaan hebben zoals zonnepanelen op hun dak plaatsen. En we mogen Poetin dankbaar zijn dat hij ons dwong minder uit te stoten; te veel energie verkwisten werd ons te duur.

Je kan natuurlijk als regering en ondernemers (verdienmodel?) je best doen de gevolgen te ondervangen (voor de betergestelden?) maar als we goederen, diensten (ook het internet) en energie blijven slurpen is het dweilen met de kraan open. Helaas, als wij als consumenten onze levensstijl vertikken aanpassen dan wordt het met het herstel van de biodiversiteit niets en de opwarming gaat gestaag door.

Voor het onderwijs op alle niveaus ligt hier een voorlichtingstaak. Generaliserend, 30+ers en ouder acht ik verloren generaties voor klimaat en biodiversiteit; zij zijn blijvend verslaafd (dat is een psychiatrische aandoening) aan hebzucht.

Mw van Gulik 26 juni '22